

MOFTUL ROMAN

No. 3. — DUMINICĂ, 15 APRILIE 1904.

20 BANI NUMÉRUL

DIRECTOR, I. L. CARAGIALE

Chestia apei în Capitală

....Vorba mea e: ce no facom trei zile fără apă, n'ne Nae?..."

POSTA REDACȚIEI

E un obicei consacrat, în publicitatea noastră beletristică, rubrica așa numită «Posta Redacției».

După părerea noastră, această rubrică ar trebui să fie locul comunicărilor scurte pe cari redacția unei foi le face în grabă și numai de reală nevoie colaboratorilor săi, admiși sau admisibili.

Exemple.

Primim dela d. X... un articol plin de vervă, dar, din nenorocire, nepotrivit cu cadrul foil și cu linia ei directivă; totuși acest articol, dacă i s'ar reduce dimensiile printr'un inteligent procedeu de condensare, și dacă i s'ar tempera aluziile personale, ne-ar conveni foarte bine, ar putea chiar face norocul unui număr al «Moftului Român». Atunci scriem la *Posta Red.*:

«Rugăm pe d. X... să-și dea osteneala a trece, în primul moment liber, pe la noi, unde i se vor comunica lucruri interesante.»

Sau avem un colaborator eminent, care se gândește foarte rar la noi, bu-nioară excelentul nostru amic d. dr. Iodoform. Vedem că nu ne mai dă semne de viață, pe când cititorii îl reclamă. Ce e de făcut? Scriem la *Posta Red.*:

«Directorul «Moftului Român» rănit mortal de o epigramă a lui Cuza iscă-lită *Teleor*. Pacientul e într'o stare desperată. Dr. Iodoform e călduros rugat a trece imediat la redacție.»

Așa, da; inteleg—la nevoie.

Dar să deschid o rubrică specială, unde să stau de vorbă cu toți aceia cari, neavând alt ceva mai bun de făcut, mă bombardează cu ofertele lor benevole de colaborare! Să stau de corespondență cu ori ce liceean, care nu merge la liceu; cu oricine funcționaraș administrativ, judecătoresc, telegrafo-postal sau comercial, dascăl ori dascăliță, care, având succese de spirit în cercurile sale familiale, colegiale sau amicale, s'apucă, în momentele pierdute, să anuleze hârtia albă cu inepțiile sale, anexate pe lângă o scrisorică «cu rugămintă de a găsi un locșor cât de mic în mult stimata dv. foae»!

Articolele, poezioare, epigrame, idile satire, poeme în proză și fel-de-fel de meditațiuni, reverii și alte asinări!

Dar cine strică? Autorii?

— Nu!

Strică oamenii cari îi încurajază, cari îngăduie din când în când să se arate la lumina tiparului ridicula ori deplorabila monomanie de publicitate a unor creaturi d'abia în stare a fi proști cititori necum autori suportabili.

Ei! această îngăduială o considerăm noi cei dela «Moftul Român» ca o mare primejdie, ca o adevărată calamitate în drumul culturii noastre naționale. Și de aceea declarăm că, dacă foaia noastră nu se poate susține fără concursul amatorilor maniaci, mai bine să peară! —decât să se facă gazdă și debitant de contrabandă și de mardă beletristică, mai bine să nchiză du-gheana!

Iată! câteva zile de când a reapărut Bietul «Moftul Român»: e incredibil nu-

mărul operelor ce ni s'au trimis cu posta—o ladă plină!

Dar să îți fie autorul copil, — să îți rupi urechile! dar să îți fie slugă, — să îți ei în palme! rob—să îți spenzuri!

Dumnezeule! o fi vreo țară pe lume în care să bântue mai cu furie ca la noi grafomania și spanacografia?

Neghiobul! în loc să dea de pomană la un biet cerșetor, mai bine dă un gologan pe o cartă postală, ori trei pe un timbru, ca să ne trimită noștă căciuniile lui mentale «cu rugăciunea de a le publica în cel mai apropiat număr, și în orice caz a îi răspunde la *Posta Redacției*!»

Vezi dumneata! După ce ne plictisește cu ineptiile d-sale, mai vrea domnul să îți ținem și socoteală de ele și să stăm de corespondență cu d-sa!

Apoi dacă îți așa, să răspundem odată și bine, la unul pentru toți:

«*Posta Redacției*.—Stimate d-le Spanacopolu, spiritul și producțiile dumitale beletristice or fi poate bune în cercul amicilor și familiei dumitale. Du-te cu ele în familia dumitale!»

Așadar, să se știe: «Moftul Român» nu corespunde decât la nevoile sale prin *Posta Redacției* și nu publică absolut nimic pină ce nu cunoaște personal pe autor.

— Dar atunci, ne'ntrebă un cititor, cum rămâne cu căldurosul apel din numărul trecut?

— Aceea îți alt ceva, răspundem noi; apelul acela este adresat către oamenii cu talent și de spirit!

Distrat...

Cum se iubeau!... Friț era țal,
Reghina simplă menajeră...
Vai! fericirea e un val,
Statornicia o chimera!

În nopțile de iarnă lungi,
Friț zăbovea la berărie,
Clienți stricați și groși la pungă
Organizau câte-o orgie.

Dar goana lui după bacșiș
Pe ea cu'ncetul o degustă.
Reghina și zise: „*Je m'en fiche!*“
Dar plânse 'n camera'i îngustă...

Și plânse-o zi, și plânse trei,
Pină când Mișu—bată-l vina! —
Băiat cu schepsis la femei,
O dete gata pe Reghina.

Odată însă, d'un capriț,
Friț merse mai de vreme-acasă;
Mișu, zărindu-l, strigă: „*Friț!*“
Și se viră fricos subt masă.

Dar Friț, distrat cum o de fol,
Din obicei răspunde: „*Ndatăă!*“
Ș'adăogă: „*De nu mă 'nșel,*
Par'căși chemat dejă la plată“

TRAVATTORE

Teatre la sate

— *Scrisoare deschisă, pentru ca autorul să facă economie de-o marcă de cincisprece bani* —

D-SALE DOMNULUI I. KALINDERU, ADMINISTRATORUL DOMENIELOR COROANEI, MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE, CAVALER AL MAI MULTOR ORDINE SCL. SCL.

Să vă ferească Domnul sfânt!
Noi vrem teatru, nu pământ!
G. Coșbuc

Stimate domnule Kalinderu,
Sunt un vechi cititor al nenumăratelor circulari pe cari le trimiteți agenților administrației Domeniilor Coroanei. Le-am citit pe toate, și-aș putea zice că mi-am făcut capul kalender. Am urmărit cu acelaș interes și circulara prin care d-ta înveți pe săteni ce să facă spre a stirpi mătreața, și aceea privitoare la cea mai rațională cultură a palmierului, și circulara în contra abuzului de șampanie la Romanii de sub republică, și pe cealaltă, în care lauzi binefacerile automobilului, ș. a. m. d.

Nici-una însă nu m'a entusiasmat mai mult ca ultima d-tale circulară, prin care dai poruncă agenților să înființeze teatre la sate.

În sfârșit! vor avea și țărani teatre!
Nimeni dintre cei cari s'au îndeletnicit cu studiarea chestiunii țărănești nu băgase de seamă că ceea ce lipsește pentru ca fericirea populației rurale să fie completă este teatrul. S'au propus și aplicat sumedenie de soluțiuni: libertate electorală, acordare de pământuri în loturi, taxa pe țuică, decentralizarea administrativă, casa rurală, gloanțe Mannlicher, etc. Toate au dat greș, pentru motivul foarte simplu că singura soluțiune eficace era crearea de teatre naționale pină în fundul celor mai depărtate sate ale noastre.

De ce mureau țărani de pelagră? Fiindcă nu auziseră pe Rosmersholm al lui Ibsen, evident! De ce nu știu carte? Pentru că nu citiseră în viața lor nici un afiș de spectacol, negreșit! Pentru ce-i decimează lipsa de mămăligă, paludismul, gârbaciul zapciului, sifilisul și rapacitatea arendașilor? Fără îndoială pentru că n'au aplaudat niciodată pe divinul Shakespear!

Înființarea de teatre la sate va avea de sigur un efect miraculos: după prima reprezentație, ca'n basme, vor crește pe drumurile gloduroase și strimbe ale Vaideului trotuare de asfalt și felinare cu electricitate, după a doua reprezentație țărani vor începe să mănânce cozonac în loc de răbdări prăjite; după o stagiune întreagă, țărani vor contracta obiceiuri civilizate: se vor deprinde să joace poker, să ceară slujbe, să scrie versuri, să tragă chiulul creditorilor; într'un cuvânt, toți țărani vor deveni buceșteni!

Ah, inima mea românească tresaltă de fericire și de orgoliu când mă gândesc că mâine-poimâine o s'aud în satul Pirlitii convorbiri d'astea:

— Măi, moș Pârjoală, ce te faci diseară!
— Păi aș vrea să'mi cârpesc opinele, mă.
— Las' bre, că l'ei drege alt'dată! hai la teatru: mi-a vîndut alde domnu pcriptor o lojje dă glasu al măi prima!

— Da'ce se joacă diseară, flăcășneată?
— Hamlet, moș Pârjoală.
— Hamlet? Nu merg mustăcioara moșului, nu'mi place de loc cum se schimonosește alde Nottara! mai bine mă'c la cărciumă, să beau un basamac!

— Hie ș'asa. Atuncea ne găsim dă...
la o supea. Noroc, moș Pârjoală.
— S'auzim de bine.

...Par'că ved' apoi, a doua zi, în gazeta
Vocea Pirlitilor, în „contrandiul“ vre-
Claymoor rural:

„Remarque dans l'assistance: Mademoiselle Nădrăgea, ravissante avec sa robe rouge foncé, lelea Catinca sin Voicogante avec son tistimel de barisch... nus étaient portés par Mr. Tănase Bo Vlad, Stănică Chioru, Niță Beșleagă. L'était représenté par le brave genda Ghitza Enaqué“...

Iar când n'o plăcea o piesă, o să ci-representation a été exécrable. La cro-lame sa mère à l'auteur! Il est étor-les acteurs n'ont été battus avec des j

le distingue public. Qu'il s'en aille chez sa sage-femme avec de pareilles cochonneries!"

...Bine-cuvântat fii în vecii vecilor, stimată domnule Kalinderu! Fericirea satelor noastre este asigurată. Nu uita însă ca printr'o viitoare circulară să dai ordin să se înființeze la țară și opera italiană și un balet de elită. Celălalte perfecționări ale acestor excelente teatre țărănești vor veni treptat de la sine. Ast-fel, nu mă îndoiesc că în curând ele vor fi înzestrate și cu deficite considerabile după modelul primului nostru teatru din București.

Bine-ai făcut că în circulară recomanzi să se joace deocamdată numai piese de d. Th. D. Speranță. E în tradiția bravilor noștri țărani să trăiască numai cu speranța.

Bravo și bis! domnule Kalinderu.

G. RANETTI

O CUGETARE

Găina care cântă seara, dimineața n'are ou: de aceea, se vede, primadonele n'au copii.

TONNY BACALBAȘA

PETIȚIE CATRE GUVERN

Ați aruncat pe lefegii
In drum cu dame și copii,
Le-ați smuls modestul lor dejun,
Le-ați smuls chiar francul de tutun.

Miniștri cruzi! Mai bine v'ați
Fi hotărît să suprimați
Atâtea miș de sinecuri,
Nu pânea de l'atâtea guri!

Pe nevoiașii cei infimi
Nu trebuia ca să-i suprimiți!
Guvern, pornit pe suprimat,
Ascult'al meu desiderat.

Suprimă apa, vil lichid,
Al broaștelor nectar stupid;
Suprimă apa din buget,
Să bem doar bere și mischet.

Ah, te implor ca un milog
Suprimă soacrele, te rog!
Suprimă-le ff. urgent
Și îți ridie un monument!

Guvern! suprimă, — ești dator! —
Pe ori-și-care creditor:
Voiu proslăvi numele tău
Când voiu scăpa d'acest calău!

Suprimă pe acei băeți
Care-și dau ifos de poeți
Și prin gazete zilnic fac
Plantații vaste de spanac!

Suprimă pe ori-ce păgân
Ce n'a citit *Moftul Român*
Și n'a fost atât de levent
S'achite un abonament!

L. VAN TYN.

POVEȘTI IGNOBILE

SĂRMANA CERȘETOARE

In negura unei friguroase nopți de iarnă, cu mâinile vrite pînă'n coate în buzunarele unei blăni călduroase, cu o țigară de 1 leu și 80 (*Honoris Causa*) în gură, ieșeam dela Capșa... Bine mâncasem!

La colțul dela Sărindar, în tăcerea rar intreruptă de huruitul vreunei trăsurii—era aproape 11 ore—o voce plângătoare m'î ceru: «Un ban să iaș o pâne! n'am mâncat de două zile!» În lumina tremurătoare a flacării unui felinar, ce făcea o pată galben-alburie în negura ceței, două umbre, una mai mare, alta mititică, îmi eșiră înainte.

Glasul cerșetoarei nu avea timbrul obișnuit al milogilor cari zilnic te obsedează pe stradele capitalei. În tremurătura-i timidă, avea un accent de o sfîșietoare sinceritate, acel timbru ce, trecînd prin firul conductor al nervilor auditivi, merge de se înfige în creier și inima omului care-l ascultă. Auzindu-l, vedenia mizeriei nenorocitei mi se zurgăvi în fața ochilor; vedeam cum chinurile foamei secătuiău toate forțele vii ale nenorocitei; vedeam zvîrcolirile ei; auzeam par'că chiorăiturile intestinelor; simțeam că gura, aci i se umplea de apă, aci i se scoroja, când fumul de bucate, eșînd prin ferestrele unui birt, gădila nările nenorocitei hămisite de foame.

Era atîta adevăr în povestirea nenorocitei, care, cu un copilăș de opt ani, de două zile bătea podurile, gonită din spital, după o zăcere de două săptămîni, de o convalescență sosită doar în mintea doctorilor, interesați numai la cazuri patologice mai rari. E o boală atît de ordinară oftica!

Umilita rugăciune, spusă aproape în șoaptă de biata flămîndă, mizeria neagră și nicidecum prefăcută ce ea denota, bunătața nativă de care obișnuit inima mi-e plină, întregită de astădată de procesul digestiunii unui prânz suculent—ați observat ce efect are asupra emotivității d-v. un prânz bun? —mă făcură să bag mîna în buzunarul vestei și să dau nenorocitei o piesă de 5 lei. De mult sta ea pîtulată în colțul buzunărului meu!

Infr'un acces de recunoștință nebuună, nenorocita, transfigurată de fericire și speranță dătătoare de viață, se repezi, și mi sărută mîna cu frenezie.

Plecă și o urmării.

Femeea intră într'o brutărie. Cu ochii sclipitori de poftă, cu mîna tremurîndă, pe cînd copilășal, plîngînd se lînea de fusta ei, mama ceru brutarului o pâne, dîndu-i moneda. Brutarul luă moneda, o pipăi, o trînti pe teighea și, în loc de a da pâinea, ieși furios în ușa și chemă pe sergentul de stradă din față:

— Domnule sergent, ia pe femeea asta! a vrut să m'î treacă o piesă falsă!

Sergentul luă cu dinsul pe nenorocita... iar eu mă îndepărtaș multumit; soarta ei era de acum asigurată!

BLUFF.

MULȚUMIȚI

Bun e vinu'n satul nostru,
Dar mai bun e cărciumarul...
El adoarme pe tarabă,
Deșertînd abia paharul.

Cârsmărița tinerică,
Cu obraji ca de bujor,
Face semn ca după dînsa
Să scobor cât mai ușor...

II... Târziu urcăm în cărsmă
Aducînd și vin în oală,
După noi căzînd capacul
Beciului, din somn se scoală

Cărciumarul și suride,
Mulțumit vîzînd aceasta:
Că eu țiu ocația'n mîna,
Lîngă el că-i stă nevasta...

PODEANU

UN SFAT

In livsă de zeamă de varză acră, puteți în-trebuința apa de Carabana.

NENȚELEGERE

Primim următoarea scrisoare de la eminentul dr. Iodoform:

Domnule Director,
Decis, să m'î consacru întreaga mea activitate științei române, am primit bucuros, onoarea de a colabora la *partea științifică* a enciclopedicei d-tale reviste. Aci, în sferele senineale științei (său, măi drept, în emisferile sale, o jumătate fiindu-i rezervată pentru politică și literatură) aci, zic, speram să rămân departe de politica neagră și de literatura verde. Înțelegi dar cu câtă măhnire am văzut că „Ion“, Caragiale dragă, a strecurat, în coloanele eminentei tale reviste, o nedreaptă critică științifică la adresa unui confrate, pe care-l stimez ca om și apreciez ca savant. Sper că pe viitor nu se va mai primi asemenea știință cu tendințe politice, știință nedemnă pentru o revistă atît de serioasă ca „Moftul Român“.

Dr. Iodoform

Să ne ierte excelentul nostru amic și colaborator, dr. Iodoform, a'i spune că este aci o regretabilă nențelegere. Mai întăiu, colaboratorul nostru *Ion* îi declară pe onoare că împărtășește pe deplin sentimentele d-sale de stimă pentru valorosul profesor d. dr. Petrini-Galași, atît ca om cât și ca savant; dar tocmai asta, crede *Ion*, îl obligă să atragă atenția d-lui director general al serviciului sanitar asupra stării precare a stilului său. Nu crede d. director general că ar fi nemerit să-i administreze la timp un tonic, pentru ca să nu aibă durerea de a înregistra o unitate mai mult în coloana mortalității?

Cât despre bănuiala că noi am încerca să băgăm politica în știință ori vice-versa... Al Noi? Noi să facem așa mixtură, ast-fel de pomadă? Nu cum-va excelentul nostru amic ne ia drept doctorii?

I. L. G.

ART. 214

COMEDIOARĂ ÎN TREI SCENE

(Urmare și sfârșit)

SCENA II.

Acelaș biuroș de avocat. In aceeaș zi, orele patru d. a.

Avocatul intră cu servieta subsuoară, urmat de fecior.

Avocatul. — Afară de țeștia nu m'a mai căutat nimini?

Feciorul (gândindu-se mai bine) Ba da, conașule, un popă și o damă tinără; a zis popa că vine mai târziu.

(S'aude soneria dela intrare sbîrniind cu insistență.)

Avocatul. — Vezi cine e.

Feciorul aleargă. Avocatul s'așază la biuroș, își desfăce servieta și deschide un dosar.

Un popă venerabil intră. E un om de vreo șazăeci și cinci de ani; barbă și păr mai mult albe; fața foarte roșie mai ales la pomete și alte proeminente; ochii spălăciți, albaștri, dulci și lacrimoși. Poartă în mâna dreaptă baston înalt negru cu măciulie de os alb; mâna stîngă o ține în buzunarul giubelii; cu toate că părintele pășește cu multă metodă aplecându-se ntr'o parte, tot se denunță aproape sigur unui ochiū deprins, că mâna stîngă a părintelui, disimulată sub giubea, duce o greutate considerabilă.

În urma părintelui pășește o tinără persoană, ca de vreo optsprezece ani: o frumusețe de fată; ochi verzuī marī, sub gene și sprîncene negre ca și părul buclat al capului; naltă și mlădioasă, mergînd, pare că plutește — la *grâce plus belle encore que la beauté!* E foarte cochet îmbrăcată: poartă o pălărie de pișlă în tricorn, de coloare *gris-fer*, tivită pe mărghinī cu șiret de fir, ca și manteluța de aceeași coloare — șic de tot.

Avocatul. — Blagoslovește, părintele.

Popa. — Domnul, taică!

Avocatul. — Ia poftiți, luați loc.

Tinăra. — Mersi, domnule.

(Părintele și tinăra se așază lîngă biuroș

în fața avocatului. Părintele se așază, cu metodă, așa că ajunge cu mâna stîngă la potrivită distanță ca să poată lăsa binișor jos pe covor sarcina purtată pe sub giubea. Șezînd jos părintele, poalele giubelii se dau într'o parte, așa că jos lîngă scaun se vede acum bine ce ținuse părintele n mână: o legătură de basma roșie cadrilată în stil scoțian. Legătura stă țapănă n picioare într'o formă conopiramidală prelungă și coronată cu două funde, înodate n cruciș — o siluetă foarte sveltă.)

Avocatul (care privește adînc și foarte distrat la tinăra persoană) — Dv. sunteți fiica părintelui, domnișoară?

Tinăra. — Nu sunt domnișoară, domnule...

Popă (cu duios regret patern și foarte răgușit). — Nu mai e de trei ani domnișoară, biata fată!... ș'a dus de mult bunul ei!... Acu încă, gîndim, dacă o vrea Maica Precista, să devorțăm...

Avocatul (care privește cu multă stăruință la tinăra clientă, fără s'asculte în destul vorbele părintelui) — Damă care va să zică? damă?

Tinăra. — Da, domnule, damă...

(Părintele se uită la legătură să vază dacă șade bine; legătura își ține mândră fundele n sus.)

Avocatul. — Așa tinără!... De câți ani, doamnă?...

Tinăra. — Am împlinit optsprezece ani la 2 dechemvrie trecute.

Avocatul (din ce în ce mai dus) — La 2 dechemvrie!... Așa tinără!!

Popa. — La sfântul prooroc Avacum... Avocatul (și mai dus) — Avacum!...

Așa tinără!!!

Tinăra (tristă) — ... și fără noroc!

Avocatul. — Fără noroc! dumneata?...

Popa. — Uite, ea! Dacă n'a vrut Maica Domnului!

Tinăra. — De-aia am venitără la dumneata. (roșește)

Avocatul (fericit). — La mine...

Popa. — Pentru ca s'o devorțezi.

Avocatul. — O divorțez.

Popa. — Și helbet! cunoaștem și noi

flotimia obrazului... Al Dracului am răgușit... sfințele sêrbători!...

Avocatul. — Slujbă multă...

Popa. — Al dracului!... Și luminările proaste... fac fum...

Avocatul. — Părinte, nu luați o cafea... Doamna nu ia o dulceață, bomboane?

Tinăra. — Mersi... (roșește)

Popa. — Ba, dac'ai fi bun, mai bine un pahar de vinișor; mîncai niște afurisiți de țiri.

(Avocatul sună. Feciorul intră; apoi, după ce a primit de la stăpân un ordin discret, ese.)

Avocatul. — Dar, pardon, am uitat să întreb cum se numește doamna...

Tinăra. — Acrivița Popescu. (roșește)

Avocatul. — Acrivița?! Frumos nume!... Acrivița!

(Feciorul intră cu o tavă, pe care poartă o sticlă de vin, pahare, apă și dulceață. Avocatul se scoală, apropie un gheridon lîngă biuroș între părinte și tinăra clientă. Feciorul așază pe gheridon tava și, la un semn al stăpânului, se duce. Avocatul servește părintelui un pahar de vin și damii dulceață.)

Părintele (punînd mâna pe pahar). — Nu'i vorba am mai bîut un păhărel; fusei adîneaori pe la Hanu-roșu, de gustai un pelin (se uită iar la legătură) la Bărăție... la Andreiū, dè!

Avocatul. — A!... la Andreiū...

Popa. — Luați de probă pentru casă vreo trei chile. (iar se uită la legătură)

Tinăra. — (După ce a luat dulceață și bîut puțină apă, se caută să șī găsească batista) A! mî-am perdut batista... (roșește).

Avocatul. — (Scoate pe a lui neatinsă din buzunarul redingotei și o dă clientei) Poftiți, doamnă.

Tinăra (ia batista se șterge la guriță; apoi dîndu-o înapoi) Opononax?..

Avocatul. — Da, parfumul meu favorit.

Tinăra. — Ș'al meu? (roșește).

Avocatul (încântat) Ș'al dumitale!.. (se apropie mai tare de ea și-o privește adînc, punînd apăsător batista pe buzele lui.)

Părintele (care a bîut paharul) Straș-

FOIȚA „MOFTULUI ROMAN“

CRONICĂ LITERARĂ

D. LICHERDOPOL ÎN DOBROGEA

Cea mai delicioasă trufandă o găsiți în momentul de față (nu la băcănii — la băcănii se găsește acum numai țiri și ziare maculatură) ci la librării: este «Excursiuni în Dobrogea de Ion P. Licherdopol, profesor la școala de comerț din București».

Dacă-i vorba pe excursii, — tot n'avem altă treabă acum, — să facem și noi una, cititori, în volumul d-lui Ion P. Licherdopol.

Să te cheme Licherdopol și să fii și profesor la comerț e, de sigur, culmea prozei. Ei bine! cu toate astea, d. Licherdopol e mai sentimental ca Musset când îi abate d-sale să scrie. Dovadă:

„Atunci din vîrful Ciahlăului său al Parfin-

gului; din fundul Văii-Cerbului său al crepăturii de la Piatra-Craiuului; de pe undele spumoase și vijitoare ale Bistriței, sau de pe celo line și profunde ale Dunării; la murmurul dulce al obârșiei Ialomiței sau la susurul încântător al Topliței de la Piatra Nămăeștilor; la șgomotul tapajos al Urlătoarii din Prahova sau la tunătoarele unde ale Săritoarii Putnei; la freametul frunzișului pădurilor seculare; în prezența furiei deslănțuite a focului cerese; sub undele răcoritoare ale cataractelor Cerului; sub bolta cerească albastră sau plină de soare, sau țintuită cu diamante înflăcărâte; de pe întinsul luciū, lin sau infuriat, al mării Negre; de pe luciul tot atât de nemărginit al Bărăganului; — măreț, mândru, transfigurat, dar umilit în fața senină sau încruntată a Atotputerniciei Lui, mă înălțam către Creator, admiram făpturile mâinilor Sale.“

Ah, acest period, când tapajos ca Urlătoarea — și încă ce urlătură! — când tunător ca Săritoarea — ba încă sărit reū! — când vijitor ca Bistrița — îi vijie urit de tot! — ah! acest period malacologic e neprețuit!

Ved pe unii cititori puțin perspicaci că n'au pîtruns încă ce va să zică malacologie. Uite îndată ne deslușește d. Licherdopol care

„...are în vedere studiul unei ramure a științelor naturale, ramura studiată de mine fiind Malacologia, sau studiul melcilor și al scoicilor.“

Adică vorba cîntecului: «hai melci, hai scoici, hai raci!» — asta-i malacologia!

Asta-i malacologia; dar gârla ce e? Nu veni tocmai à propos, dar veți vedea că întrebarea își are schepsisul ei.

Știți ce-i o gârla?

— O apă curgătoare, o să zică unul.

— De exemplu, cum ar fi Dimbovița, o s'adauge altul.

„Gârla este, zice poetul nostru malacologic, o comunicațiune, naturală sau artificială, dintre două lacuri între ele, sau dintre un lac și Dunăre.“

Cu alte cuvinte comunicațiile dintre

nic vinișor, taică! (își mai toarnă un pahar.)

(Pe când avocatul pledează cu multă volubilitate foarte încet și de aproape Activiții, și densa se face din ce în ce mai roșie la obraz fără să răspundă, părintele scoate din buzunar un țir; pe urmă ia de pe masă un *presse-papier*, care reprezintă bustul lui Ciceron în bronz; ține țirul de coadă, culcat pe marginea biuroului și-l bate bine cu capul bustului, să-l frăgezească.)

Avocatul (mai tare, așa încât se aude)... care merită a fi fericită!

Tinera. — Eü, fericită? (roșește)

Părintele (la al treilea pahar)—Strașnic vinișor!

Avocatul.—Așa dar, să vedem ce motive putem invoca.

Părintele. — Ce motive? ce motive? Iaca, o despart eü, că-i sunt tată, și pace bună! nu mai vreaü s'o las să trăiască cu un pirlit, (golește paharul) cu un fecior de...

Avocatul (turnându-i încă un pahar) Apoi, nu merge așa, părintele, Trebuie să găsim motive și (cu hotărîre) le vom găsi! trebuie să le găsim!

Părintele.—Găsește-le, taică! de ce ești dumneata avocat?

Avocatul (sună nervos; feciorul intră.) Stăi la ușe; și nu între nimeni fără să m'anonți... (și mai nervos) Ai înțeles?

Feciorul. Am înțeles. (ese)

Avocatul (cătră tinera) Să vedem... (ia un scaun și se așază, cam cu spatele la părintele, și cât permit genuchiul mai aproape, față'n față de clientă, care roșește tare. Părintele bate cu bustul lui Ciceron alt țir) Să vedem... Se poartă nedelicat cu d-ta?

Tinera. — Prea nedelicat...

Avocatul. — Te insultă vreodată?

Tinera.—Numa odată?..

Popa. — O'njură de părinți...

Avocatul. — Mizerabilul! Față cu maritorii?

Popa. — Nu! în particular... zice că e'n glumă... Ce fel de glumă?... vorba aia: glumă-glumă (golește paharul.)

Avocatul. — A părăsit vreodată domiciliul conjugal?..

Tinera.—De câte ori!.. Mergea p'afară... zicea că cu inspectorul... când era slujbă...

Avocatul. — Când era în slujbă?... Acuma nu mai e?..

Popa. — Acuma l-a luat dracul! l-a suprimată... dela Paști!

Tinera. — Odată, astă toamnă, m'a lăsat fără un santim acasă și a stat vreo trei săptămâni în Dobrogea; l-am scris de zece ori, și nici nu m'a răspuns.

Avocatul.—... În Dobrogea?

Tinera.—Și, toată ziua și toată noaptea, la berăria cooperativă, cu actori și... cu actrițe!

Avocatul. — .. Și... Am uitat: cum îl cheamă pe bărbatul dumitale?

Tinera. — Lae Popescu.

Avocatul. — Lae Popescu!

Popa.—Feciorul Tarsiții Popeaschii, vânduva lu Popa Șava dela Caimata, care a dărâmat-o repositatul Pache, Dumnezeü să'l erte! când a făcut bulivartul el nou.

Avocatul (foarte vesel) — Doamnă, afacerea dumitale e ca și terminată; motivul este găsit! ești ca și divorțată; îți dau parola mea de onoare... (se apropie și i spune ceva foarte încet cu multă căldură)

Clienta (roșind grozav, șoptește) Mersi!

Se aude un sgomot afară și risete.

Feciorul intră și spune o vorbă stăpânului.

Avocatul (repede cătră părintele și cătră tinera clientă) Părinte, doamnă, vă rog, iute treceți dincoace în salon, iute, mă rog! e cineva care are o afacere...

(Părintele s'apleacă, își ia legătura, se ridică de pe scaun; asemenea și tinera; părintele trece întâiu, apoi tinera condusă la braț foarte strîns de avocatul: Când acesta închide după ei ușa salonului, se deschide ușa biuroului și apare Coana Tarsița, urmată de fiu-sëu, Lae. Cocoana e și mai veselă ca dimineața.)

SCENA III.

Cocoana. — Eü sunt și cu mine, țapo! Bonjour!

Lae. — Bonjour.

Avocatul. — Bine c'ați venit! vă așteptam; chiar acu am pomenit de dv.

Cocoana. — Să mă ngropi!.. De-ai sughițam eü adineaori! (s'apleacă la urechea avocatului și i șoptește ceva și rîde: după ce i-a vorbit, îi duhnește în față) Așa-i că acu nu mai miroș?... Vezi, de dimineață, pe stomacul gol... se simte... Eü! ce ne facem?... Băiatul n'a găsit scrisorile alea... pe semne că i le-a furat dumneei... (se aud în salon bufnituri înfundate par'că ar pisăgi cineva ceva, pe o masă.)

Lae. — E capabelă!

Avocatul. — Cocoană, nu mai este nicio nevoie de scrisori, am găsit eü alt motiv mai puternic de cât toate... Afacerea fiului d-tale este ca și terminată; e ca și divorțat, pot să-i dau parola mea de onoare... (rîzînd) Ce'mi dai?

Cocoana (s'apleacă la ureche; avocatul se ferește). Parol! să mor! (ride tare, își udă pe buză buricul degetului mare de la mîna dreaptă și l'arată'n sus)

Avocatul (cătră Lae) — Mă rog, d-ta ești un caraghios? (Cocoana rîde).

Lae.—Cum, domnule?

Avocatul.—Lasă-mă să isprăvesc!.. ești un caraghios, ori ești serios hotărît să te desparti?

Lae.—Serios, domnule! (se aud bufnituri pe masă în salon)

Avocatul (foarte nervos)—Bine... Stați puțin. (trece din biurou în salon)

Cocoana (căutând chibrituri pe masă, dă de peile și șira țirului) A mâncat cineva țiri...

Lae își netezește pălăria cu mîneca.

Avocatul (se'ntoarce) Uite ce e?... Dacă eü aș putea convinge pe soția dumitale și pe socrul dumitale să vă despărțiți de bună voe, ce ai avea de zis?

Cocoana.—Bucuros!

Avocatul (cătră Lae) D-ta... d-ta ce zici? că dumneata ești interesat în cauză!

Cocoana.—Ce să zică el? el zice ce zic eü...

Lae.—Eü zic ce zice mămăița.

Avocatul. — Atunci.. (se gîndește o

lacul Cișmegiului și Dunăre (adică: străzile din grădină pînă la gară ori la barieră, șoseaua și drumul de fer pînă la Giurgiu, și ulițele Giurgiului pînă'n Dunăre) sunt niște gârle.

Acum, cititori, să cădem din gârle'n puț:

„Astfel, cu dificultăți nespuse și cu sforturi supraumane, cu vîntul care împingea luntrea îndărăt, cu Nicolae la cîrmă, care ținea luntrea departe de țerm, și cu Tiros la iedea, care o trăgea înainte și spre țerm, am ajuns la Periteașca obosiți, sdrobiți și cu moralul deprimat.“

Ați auzit, Nicolae, și tu, Tiros, voi cari ați umblat o viață n'treagă pe apă? Ați auzit? Cu vîntul care împinge luntrea îndărăt, cu acela merge luntrea înainte! De aceea, desigur, ați sosit cu moralul deprimat.

...Mai departe, d. Licherdopol descrie alte suferinți ce a pătimit:

„Ploaia mă sili sa intru iar în cort, unde su-

feream un supliciu de neimaginat ce mi'l infligeaü țintării înfigînduși lancele lor veninoase în carnea mea ce părea că le e dată pradă din voința tuturor zeilor.“

Dar poetul, după asemenea accese de lirism, își aduce-aminte că-i dascăl la o școală unde viitorii funcționari comerciali învață contabilitatea în partidă dublă, și iată cum viră matematica în toate cele:

„Când am intrat în curtea școlii, doamna M..., vîzîndu-mă de la distanță, m'a luat drept tatăl dsale; această iluziune se explică prin aceea că d. Valsamachi, tatăl d-nei M..., are mare asemănare cu repositatul meu tată—ceea ce adeverează încă odată mai mult principial matematică: *două cantități egale cu...*“

Sublime asociațiunî! matematica cu d. Valsamachi, cu d. Licherdopol, cu repositatul tată al lui d. Licherdopol și cu madam M... și cu tatăl lui madam M...! Dar pe lingă atâtea calități lirice,

d. Licherdopol are și un mare cusur, neagra ingratitude. Probă:

„Dejunul ce ni l-a oferit Moș Mitcu a fost foarte abundant, dar lipsit de ori-ce înfățișare apetisantă—pot zice chiar că aspectul bucatelor erea respingător.“

Vă place musafir? Poftim de l'poftește la masă, să l'facă masa de ris!

Dar să încheiăm. D. Licherdopolu este ingrat nu numai cu amfitrionii săi, ci și cu melcii și cu scoicile, după care a umblat atîta drum. În adevăr, în 150 pagini ale volumului său, ilustrul malacolog mai nu pomeniște de aceste modeste și simpatice creaturi, cari, dacă ar ști să scrie și și-ar propune să scrie despre d. Licherdopolu, ar scrie — fără multă blagomanie — despre d. Licherdopolu.

clipă) Atunci... (merge la ușa salonului)
Poftim, doamnă; poftim, părințele.

Tinera apare urmată de popă. Dând
tunii cu ochii de cēilalți, de oparte și de
altă, o exclamație de surpriză: Tabloă.

Cocoana. — Ehe! sabalaerosu, taică
părinte!

Popa. — Cocoana prioteasa! Ptiu! ba-
ta-te mama Ana!

Cocoana (cu humor). — Care va să
zică v'ați hotărâtă și dv.?

Popa (asemenea) — Slobod!

Cocoana. — Lac să fie! că broaște!...

Popa. — Lasă, că'i cunoaștem gurița...

Cocoana. — Ce spui, frate?

Lae. — Lasă acu, mamito!...

Cocoana. — Tacă, prostule!... Gurița
mea, ai?

Popa. — Gurița d-tale.

Avocatul. — Ei, acum ne-am înțeles!
lăsați mofturile. (Cocoana privind lung
la popa, face semn avocatului că de
tras la măsea; popa, privind la ea, face
acelaș semn avocatului; Lae își nete-
zește pălăria; Acrivița roșeste).

Avocatul. — Ei! lucrul, care va să zică,
este hotărât: fiecare soț dorind deopo-
trivă să se despărță, vom face cererea
împreună, întemeiată pe art. 214... con-
simțământ mutual. Poftiți, ședeți. (Toți
șed. Popa își toarnă un pahar; cocoana
fumează; Lae își netezește pălăria, și
Acrivița roșeste. Avocatul cătră Lache)
D-ta șezi colea și scrie. Să facem petiția.
(Lae se așează la birou cu pana 'n mână)

Avocatul cătră prioteasa Tarsița, presin-
tându'i un chibrit aprins pentru țigară).
Ai văzut? (incet și serios). Ei! ce'mi dați?

Cocoana (rizând și aruncându'i fum
în obraz) Bravos! Tot noi să'i dăm?...
Să'i dea... (face cu ochiul arătând pe ti-
năra; apoi vrea să s'aplece la ureche, dar
se oprește, aducându'i aminte de ceva.)

... U! Bată-te norocul! uitasem! (scote
din buzunar o sticlă de spițarie și o dă
avocatului) Anghelica! teribelă pentru
stomac și... (rizând, s'apropie de ure-
chea avocatului și, făcându'i cu ochiul, îi
șoptește o vorbă, apoi iar cu degetul ud.)
Parol! Să mor! e lucru mare!

Avocatul (cătră Lache) — „Domnule
Președinte, subsemnații...“ numele dtale
întreg...

Avocatul șade, la spatele scriitorului,
aproape de tot de tinăra clientă, roșie
foc, și dictează petiția, pe când părin-
tele Petcu bate un țir, iar cocoana Tar-
șița aprinde o țigaretă militară.

CARAGIALE

PERDUT...

Perdut în visărl, o priveam ca pe-un astru:
Cu chipu-i de marmor, cu git de-alabastru,
Cu piepșii-i involș respirând ca în spasme,
Părea că e însași Simțtana din basme.

Și'n fața iubitel ivită ntre glastre,
Incep s'aturez despre lumile-albastre:

„La glasul tēu, inima-mă saltă zvōnind,
„De zîmbetu-tă, sufletu-mă cânt' ațurînd!
„Petalele gurii, oh! dă-mă, să le sorb!
„Și mândru'nfrunta-voii destinul cel orb!

„Tu albă, suavă și candidă zînd,
„Rēmăi, o rēmăi, a viețu-mă stăpână!”

Iar blānda și blondă plāpēnd'adorată,
Cu vocea ei dulce, suavă, curată,
Șoptește, grăbită, măr albă ca neaia:
„Fugă, găgăuță!... te dă tata cățeaia!!”

VASILE-POP.

CAZU-CUZA 1)

II

Cititorii noștri știu ce nenorocire li-
terară mi s'a ntēplat din cauza igno-
ranței mele în materie de istorie literară:
am primit de bună credință dela amicul
meu Teleor, ca a dumisale proprie, origi-
nală și inedită, o epigramă, pe care
domnul Cuza o publicase de mult, și care
se găsește în toate antologiile didactice.
Dar asta n'a fost destul; se vede'n adevăr
că o nenorocire nu vine niciodată sin-
gură; căci iată că tot amicul meu Teleor
s'a supērat de asta. În două numere con-
secutive ale *Secolului XX* se leagă de
mine:

EPIGRAMA

lui I. L. Caragiale

Și după ce pe la Regie
Fuseși atāta timp mai mare,
Este păcat să 'ți zică lumea,
Că n'ai și tu nițică sare.

*

P'acest „Moft Român“ ce-odată
Făcea onoare astei nații,
A început, dela o vreme,
Să'l redacteze abonații.

*

Și a doua zi, alta și mai rēutăcioasă:

Tot lui I. L. Caragiale

Ai fost funcționar cinstit
Tu, la Regie, cât imi pare,
Căci ved că nu ai profitat
Nici de tutun și nici de sare.

Cu toată mahnirea ce simt că amicul
meu d. Teleor nu'mi găsește niciun pic
de sare, tot am o mângăere vēzēndu'l
cum recunoaște că am fost cinstit și n'am
profitat de sare străină. Ca semn de re-
cunoștință dar, mă simț dator a'i dedica
aceste:

EPIGRAMA

lui Teleor.

Că n'am destulă sare-a mea,
Te rog, amice-a mă s'Cuza;
Dar c'aș fura-o altuia,
Nu cred să poți a m'A'Cuza.

*

Aceluși Teleor

Nu zic... Poate că n'am haz,
Dar, te rog, admite'mi scuza,
Scampe-amice: 'n orice caz,
Ei sunt eu, și — nu sunt Cuza.

CARAGIALE

1) Vezi numărul nostru trecut.

CÂNTECUL SUPRIMATILOR

Vezi lefurile cum se duc,
Cum din picioare mă usuc,
Căci buzunarele's pustii
Și am copii, și am copii!

Mi-aduc aminte de pe-atunci,
Când mâncam icre moi și șunci,
Și chef făceam la sērbători,
De-atâtea ori, de-atâtea ori!

Căci tu umpleai mereu, mereu,
La lună, buzunarul meu;
Ș'adesea punga m'era grea,
Ah! leafa mea, ah! leafa mea!

În țara noastră mai găsești
Gheșefturi, ori câte poțtești,
Dar mâna pe-ori și ce-ai fi pus,
Ca leafa nu's, ca leafa nu's!

Cumplită lipsă e acum,
Copiii'mi stau flămēnzi în drum,
Nevasta nu pot să m'i-o 'mpac,...
Ce să mă fac?!.. Ce să mă fac?!..

CAROS.

MOFTURI

Nanciu, țigan de baștină, se întorcea de la
oraș, de unde 'și cumpērase o pereche de cisme,
māndre nevoe inare!

Și de, ca omul, a dat și el aldămaș, colea
un chili, mai d'neolo o jumătate, pînă s'a îm-
bētat tun. A luat-o el spre casă, nu e vorba, dar
cine-i de vină, dacă n'a putut ajunge decăt
pin' pe la jumătata drumului?

Peste puțin timp, un român trece cu căruța
p'acolo și vede pe Nanciu culcat d'a-curmezișul
drumului; îi strigă odată, de două ori; aș! țig-
ganul nici gānd să mișce.

Crezēnd că-i bolnav, ori poate chiar și mort,
se dă românul jos din căruța, să vadă, ce-i?
A văzut el ce-i, nu e vorba; dar a văzut și
cismele noi ale țiganului, și ca să nu le ia
cine știe ce nespēlat, i le trase binișor din pi-
cioarele țiganului și, urcāndu-se iar în căruța,
începu din nou a sbiera la țigan să se scoale,
să'i facă loc să treacă.

Trezindu-se țiganul în sbieretele românului,
și întrebă:

— Dar ce sbieri așa, măi rumānico?

— Ca să te trezești, țiganc, și să'i iei cioa-
tele din drum, să pot trece cu căruța.

Țiganul, uitāndu-se și, vēzēnd că picioarele cari
'l incurcă pe român sînt desculțe, îi rēspunde:

— Da treci, rumānico, și nu mai sbiera d'a
surda; astea nu sunt ale mele; he-he, mă! ale
mele sunt în cisme noi!

**

— Noroc, fine!
— Noroc să dea Dumnezei, nașule!
— Ce mai p'acasă, fine?
— Păi, ce să fie?... bine!
— Da mălaiu, slānină, ceva vin în pimniță ai?
— Câte puțin, nașule, da, am de toate.

— Da birul, plătitu-l-ai?
 — Plătit, nașule, cum de nu!
 — Da datoria aia, când mi-o dai, fine?
 — Apoi, iaca, vezi! d'aia nu mi place mie să
 mă 'ntâlnească cu dumneata, că prea mă 'ntrebi de
 multe!

SPIC...

ETERNA LEGE

(imitație)

*Mărite monumente, mândria omenirii,
 Morminte, piramide de piatră înegrită,
 Mărturisii de veacuri că rețutarea firii,
 De artă și idee se lasă-a fi 'mblânzită!*

*Palate în ruine, cap-d'opere umane
 Ce mândre rămășițe de-atâtea vechi clădiri,
 Și Coloseul, semnul superbetei romane,
 Locaș de adormire atâtor sfinți martiri!*

*S'a dus a lor splendoare, dărâmatu'ri sunt toate,
 Ce-a mai rămas din ele ș'aceea stă să cadă...
 A! Fieea-i zemișlită din legi nestrămutate,
 Nu'i marmură pelume ce timpul să n'o roadă!*

*Când dar fatalitatea pe lume e stăpână
 Și timpul naște totul și le sfărâmă toate,
 De ce să'mi pară straniu că-un biet halat de lână,
 Ce l-am purtat trei ierne, s'a găurit în coate?*

G. CAIR.

Fericirile Veacului XX

Fericii cei suprimați, căci aceia vor avea
 timp mai mult de plimbat, cu întoarcerea
 primăverii.

Fericii cei emigranți, căci aceia vor ve-
 dea și America.

*

Fericii cei repenți, căci aceluia le vor
 veni mai ușor la anul.

*

Fericii cei fără un picior, căci aceia vor
 face economie de-o gheată și-un ciorap.

*

Fericii cei ce fac trei ani armata, căci
 aceia vor avea mai mult timp prețuri pe
 jumătate, și unele lucruri gratis.

*

Fericii cei golani, căci aceia se vor muta
 mai ușor la Sf. Gheorghe.

*

Fericii cei fără cap, căci aceia nu'și vor
 mai pierde timpul, neavând ce-și bate.

*

Fericii cei înalți, căci aceia vor vedea
 mai bine la 10 Maiu.

*

Fericii cei ce au 20 bani în pungă, căci
 aceia vor alerga la choșe și vor cumpăra
 „Moftul Român“.

GHILIMEA

O RECTIFICARE

Primum următoarea carte postală de
 la d. Elefterie Axion, căreia, pentru
 respectul adevărului istoric, ne grăbim
 a'i da loc în coloanele noastre, recu-
 noscându'i toată dreptatea, precum se
 va vedea în numărul de astăzi la pag.
 5, rindurile 22-23.

Domnule Director

Prima calitate a unui gazetar patriot e:
 să aibă respectul oamenilor mari ai țării (re-
 pozați, bine înțeles) și al instituțiilor ei de stat.

Eu sunt patriot, venerez memoria lui Pache
 Protopopescu și respectez bisericile creștine or-
 todoxe; d-ta se vede că faci alt-fel și ești alt
 ceva, de vreme ce nu știi că Pache n'a dărâmat
 biserica Mântuleasa, peste care n'a dat nici un
 bulevard, după cum se afirmă în gazeta d-tale No.
 2, pag. 4, coloana 1, rindurie 28-30.

A dărâmat Caimata, Domnule, nu Mântu-
 leasa. Precum am avut onoarea să-ți spun: prima
 calitate... Apăi... dè!

Pretind rectificare în cel mai apropiat număr
 în interesul adevărului istoric.

ELEFTERIE AXION

Cântăreț la strana dreaptă la
bis. Mântuleasa

AVIS

Facem cunoscut că pînă la mărirea
 formatului, — pe care credem s'o facem
 la toamnă, dacă publicul, cum sperăm,
 ne va încuraja, — foaia noastră nu poate
 primi spre publicare traducțiuni.

Se exceptează însă dela această re-
 gulă, traducțiunile din autori vechi mol-
 doveni, ca, de exemplu, A. C. Cuza și
 alții, mai ales dacă sunt fidele, dacă adică
 păstrează cu scumpătate nu numai ideea,
 ci și forma originalului.

DIRECȚIA „MOFTULUI ROMÂN“

„Moftul Român“, revistă umoristică, sa-
 tircă și literară, va apare fără pretenție ca
 și fără subvenție, odată pe săptămână cu
 data de duminică, sub direcția d-lui I. L. Ca-
 ragiale și cu colaborarea mai multor publi-
 ciști de netăgăduit talent.

Redacția și administrația: strada Sărindar
 No. 10, la Institutul de arte grafice „Eminescu“.
 Un număr 20 bani în toată țara. Abonament:
 pe 1 an, 10 lei; pe 6 luni, 6 lei.

Berăria Cooperativă

Piața Teatrului

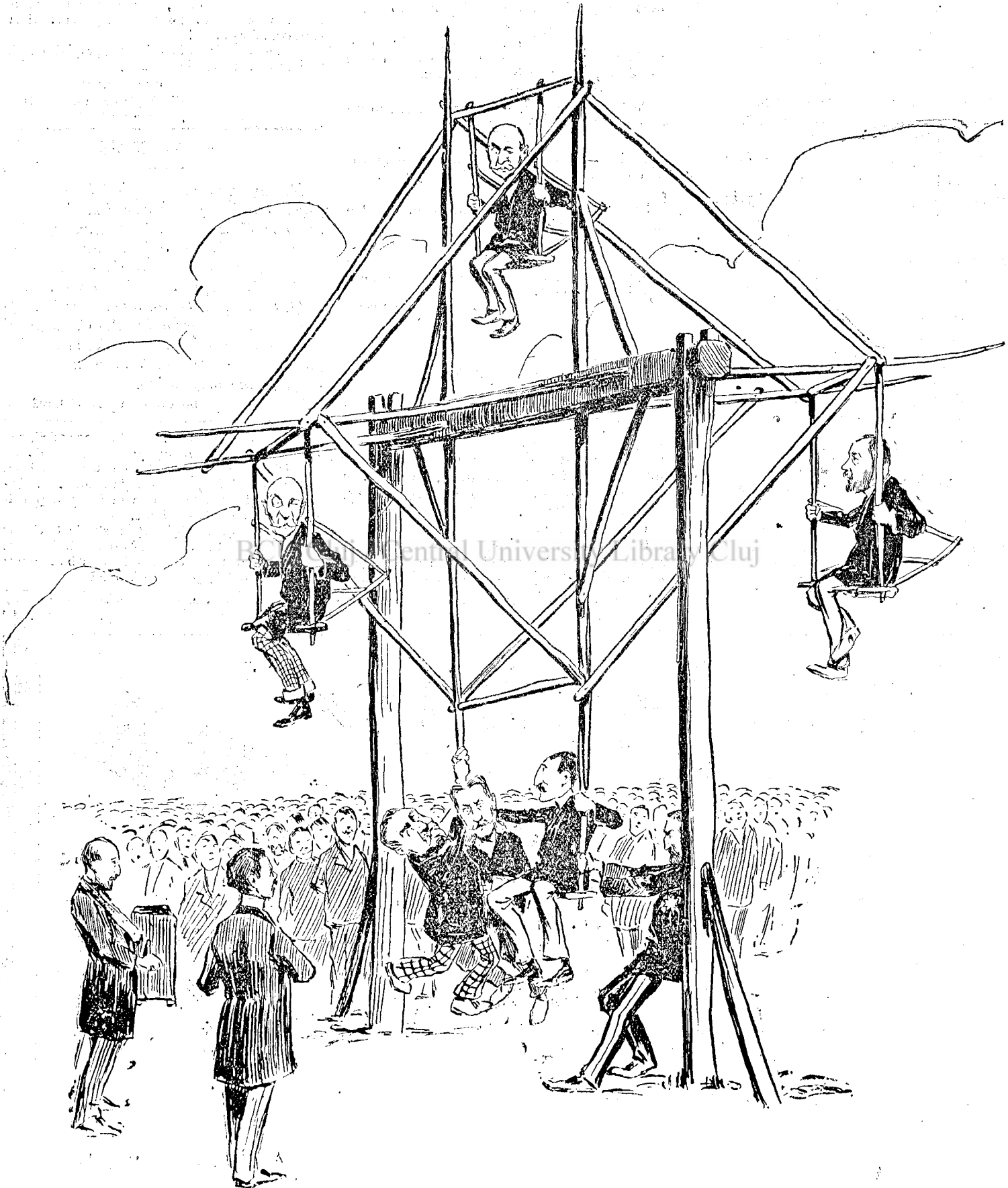
BERE OPPLER

Calități superioare

Vinuri, Șampanie, diferite Aperitive, Mezeluri, etc.

Petreceri populare

La „Dulapul Regal“

Institutul de arte grafice „Eminescu“ Bulevardul Elisabeta, 6 (Telefon).